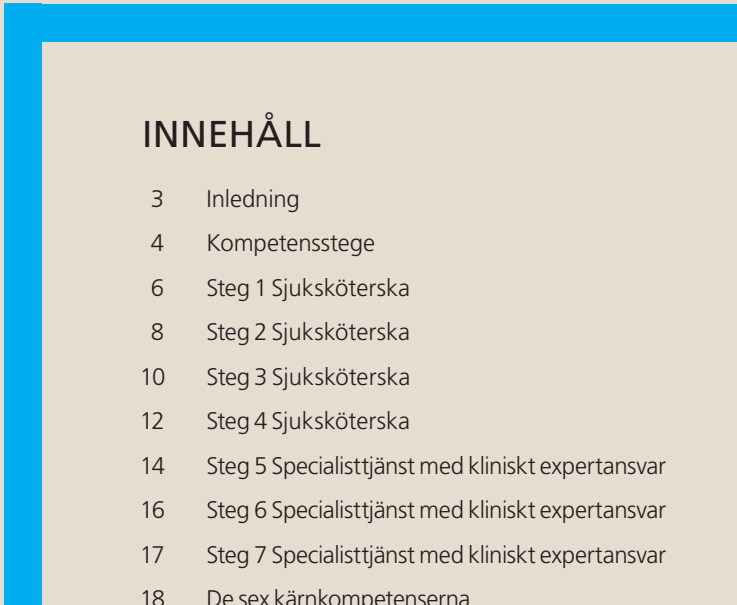

**SJUKSKÖTERSKOR, SPECIALISTSJUKSKÖTERSKOR
OCH BARNMORSKOR I KLINISK VÅRD**
KOMPETENSSTEGE STEG 1–7

INNEHÅLL

- 3 Inledning
- 4 Kompetensstege
- 6 Steg 1 Sjuksköterska
- 8 Steg 2 Sjuksköterska
- 10 Steg 3 Sjuksköterska
- 12 Steg 4 Sjuksköterska
- 14 Steg 5 Specialisttjänst med kliniskt expertansvar
- 16 Steg 6 Specialisttjänst med kliniskt expertansvar
- 17 Steg 7 Specialisttjänst med kliniskt expertansvar
- 18 De sex kärnkompetenserna

Inledning

God vårdkvalitet och hög patientsäkerhet i sjukvården förutsätter en kontinuerlig kompetensutveckling hos medarbetare. Som sjuksköterska inhämtar du och reflekterar över såväl vetenskaplig som erfarenhetsbaserad kunskap. Genom att omsätta dessa i den dagliga verksamheten upprätthåller och utvecklar du din kompetens.

Syftet med en kompetensstige i klinisk vård är att attrahera, inspirera och behålla våra medarbetare. Det gör vi genom att skapa tydliga karriärvägar och förutsättningar för kompetensutveckling för sjuksköterskor. Kompetensutvecklingen utgår från verksamhetens och patienternas behov genom att integrera vårdutveckling och forskning i det kliniska arbetet.

Kompetensstegen består av sju steg som beskriver möjlig utveckling från sjuksköterska till specialisttjänst. Stegen fungerar som ett ramverk. Verksamheterna utgår från de beslutade stegen med möjlighet att förtydliga stegen för sin verksamhet. Kompetenskraven och rolluppfyllnad i KOLL och IT-stödet ProCompetence är en grund vid placering i kompetensstegen. Verksamheternas behov styr fördelningen av antal medarbetare per steg och tjänst.

KOMPETENSDEFINITION

Förmåga och vilja att utföra en uppgift genom att tillämpa kunskap och färdigheter.

SS 624070:2009 Ledningssystem för kompetensförsörjning

De kliniska kraven i kompetensstegen baseras på de sex kärnkompetenser som är definierade för sjukvårdspersonal:

- evidensbaserad vård
- personcentrerad vård
- samverkan i team
- förbättringskunskap för kvalitetsutveckling
- säker vård
- informatik.

Kompetensstegen används vid:

- individuella kompetensutvecklingsplaner
- kompetens- och bemanningsplanering
- rekrytering
- övergripande strategisk kompetensplanering
- lönesättande samtal.

Du kan kompetensutveckla dig genom olika aktiviteter som till exempel lärande i arbetet, nya arbetsuppgifter, att handleda, delta i nätverk, hospitera, självstudier, leda eller delta i projekt och förbättringsarbeten, mentorskap, studiebesök samt genom utbildningar, kurser och konferenser.

KOMPETENSSTEGE

För uppflyttning till nästa steg krävs att de reella och formella kompetenskraven är uppfyllda i det steget.

STEG 1

Stegbeskrivning

Individuell inlärningsfas där du använder och delar med dig av dina nya kunskaper och tidigare erfarenheter. Här tränar och utvecklar du färdigheter som är specifika för sjuksköterskan på arbetsplatsen med stöd av kollegor. Du får utrymme för kompetensutveckling genom att fördjupa din kunskap utifrån yrkesutövning, ta del av forskning och tillämpa ett kritiskt reflekterande förhållningssätt.

Formell kompetens

Legitimerad sjuksköterska

STEG 2

Stegbeskrivning

Du behärskar vården av patienter med sjukdomstillstånd som är vanligt förekommande på arbetsplatsen. Du fortsätter att utveckla dina färdigheter och arbetar självständigt i samarbete med erfarna kollegor. Du introducerar nyanställda kollegor och deltar i handledning.

Formell kompetens

Legitimerad sjuksköterska

STEG 3

Stegbeskrivning

Du arbetar självständigt, utvecklar och fördjupar dina färdigheter. Du bidrar till utveckling inom ett omvårdnadsområde, samt undervisar och handleder sjuksköterskestudenter och nyanställda kollegor i det interprofessionella teamet.

Formell kompetens

Legitimerad sjuksköterska

STEG 4

Stegbeskrivning

Du ser en fördjupad helhet för patienten och vårdförloppet. Du hanterar och analyserar komplexa vårdsituationer samt ansvarar för process- och omvårdnadsutveckling på din arbetsplats.

Formell kompetens

Legitimerad sjuksköterska eller specialist-sjuksköterska eller legitimerad barnmorska

STEG 5

Stegbeskrivning

Specialisttjänst:

Du har ett fördjupat ansvar att självständigt leda och utveckla vården för definierat ansvarsområde inom omvårdnad. Du har även ett utbildningsansvar inom ansvarsområdet.

Formell kompetens

Någon av nedanstående:

Legitimerad sjuksköterska med magisterexamen

Specialistsjuksköterska eller legitimerad barnmorska

Legitimerad sjuksköterska med motsvarande kompetens

Samt:

Klinisk erfarenhet inom specialitet (minst 5 år)

Handledarutbildning (7,5 högskolepoäng)

STEG 6

Stegbeskrivning

Specialisttjänst:

Du har ett fördjupat och övergripande ansvar att självständigt leda och utveckla vården för definierat ansvarsområde inom omvårdnad. Du har ett övergripande utbildningsansvar inom ansvarsområdet.

Formell kompetens

Någon av nedanstående:

Legitimerad sjuksköterska med masterexamen eller licentiatexamen

Specialistsjuksköterska/legitimerad barnmorska med masterexamen eller licentiatexamen

Samt:

Klinisk erfarenhet inom specialitet (minst 8 år)

Utbildnings- och/eller handledarmeriter

Kompetens som är definierad av verksamhet för tjänsten

STEG 7

Stegbeskrivning

Specialisttjänst:

Du har ett strategiskt och övergripande ansvar för att självständigt leda och utveckla vården för definierat ansvarsområde inom omvårdnad. Du stärker interaktionen mellan vård, forskning och utbildning inom omvårdnad. Du bistår vid handledning i vårdutveckling och omvårdnadsforskning.

Formell kompetens

Någon av nedanstående:

Legitimerad sjuksköterska med doktorsexamen

Specialistsjuksköterska/legitimerad barnmorska med doktorsexamen

Samt:

Klinisk erfarenhet inom specialitet (minst 8 år)

Utbildnings-/handledarmeriter

Kompetens som är definierad av verksamhet för tjänsten

STEG 1

SJUKSKÖTERSKA

STEGBESKRIVNING

Individuell inlärningsfas där du använder och delar med dig av dina nya kunskaper och tidigare erfarenheter. Här tränar och utvecklar du färdigheter som är specifika för sjuksköterskan på arbetsplatsen med stöd av kollegor. Du får utrymme för kompetensutveckling genom att fördjupa din kunskap utifrån yrkesutövning, ta del av forskning och tillämpa ett kritiskt reflekterande förhållningssätt.

FORMELL KOMPETENS:

Legitimerad sjuksköterska

REELL KOMPETENS:

Evidensbaserad vård

- Inhämta och tillämpa kunskapsunderlag som är evidensbaserade och relevanta för omvårdnad inom verksamhetsområdet, till exempel Vårdhandboken, nationella vårdprogram för nutrition, trycksår, fallprevention och levnadsvanor.

Personcentrerad vård

- Visa respekt för patientens integritet och värdighet samt förmedla förtroende, tillit och trygghet gentemot patienter och närstående.
- Identifiera fysiska, psykiska, existentiella, sociala och kulturella omvårdnadsbehov i relation till olika sjukdomar eller tillstånd i partnerskap med patient och närstående.
- Med stöd av kollegor arbeta utifrån omvårdnadsprocessen.
- Identifiera och hantera symtom relaterade till sjukdom/tillstånd och behandling samt minimera risker för skada.

- Med stöd av kollegor främja patientens egna resurser att hantera sin situation och finna vägar till egenvård och hälsofrämjande levnadsvanor.
- Tillvarata patientens rätt till självbestämmande och motivera till delaktighet i vård och behandling.
- Med stöd av kollegor föra pedagogiska samtal och hålla patientundervisning till patienter och närstående.
- Identifiera och rapportera diskriminering inom vården. Uppmärksamma hur attityder och värderingar kring kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder kan påverka omvårdnaden.

Samverkan i team

- Ansvara för omvårdnaden i teamarbetet. Med stöd av kollega systematiskt initiera, prioritera och samordna och utvärdera omvårdnadsarbetet inom det egna teamet.
- Eftersträva gott samarbete och öppen dialog med kollegor inom den egna professionen och andra yrkesgrupper.

- Delta i teamarbete för att säkerställa patientens vård.
- Utifrån mottagarens behov och förutsättningar utforma och framföra information och budskap samt kunna ta till sig information och budskap.
- Med stöd av kollega planera, konsultera och samverka med andra aktörer för att säkerställa kontinuitet och informationsöverföring i vårdkedjan.

Förbättringskunskap för kvalitetsutveckling

- Uppmärksamma och ta del av verksamhetens kvalitets- och förbättringsarbeten, till exempel arbetssätt för kvalitetssäkring, pågående förbättringsarbete, kvalitetsindikatorer och kvalitetsregister.

Säker vård

- Identifiera och hantera risker så att patienten inte drabbas av vårdskada, till exempel fall, trycksår, undernäring och vårdrelaterade infektioner.
- Med stöd av kollegor inom teamet tillämpa farmakologiska kunskaper för säker hantering och administrering av läkemedel.
- Arbeta utifrån gällande hygienrutiner, förebygga smitta och identifiera riskpatienter för vårdrelaterade infektioner samt följa rutin för multiresistenta bakterier (MRB).
- Med stöd av kollegor hantera medicinteknisk utrustning inom enheten utifrån gällande författningar och säkerhetsföreskrifter.
- Med stöd av kollegor hantera och sköta olika typer av sjukvårdstekniska moment, utifrån riktlinjer och rutiner, för att minimera risken för skada.

- Tillämpa kunskaper om mätvärden, undersökningsresultat och provsvar och vid onormala resultat i samråd med kollegor i teamet vidta lämpliga åtgärder.
- Tillämpa kunskaper kring ergonomiska arbetssätt och hjälpmedel som kan förebygga risker för patient och medarbetare.
- Introduceras i avvikelserapportering.
- Följa arbetsplatsens rutiner, riktlinjer och checklistor för omvårdnad och reflektion.

Informatik

- Inhämta kunskaper inom informations- och kommunikationsteknologi och tillämpa dessa kunskaper för att garantera en god och säker vård.
- Följa gällande riktlinjer och rutiner för dokumentation. Träna på dokumentationsprocessen och reflektera i dialog med kollegor, mentor eller dokumentationsansvarig.
- Utveckla sin kommunikationsförmåga genom bland annat strukturerad rapportering.

KOMPETENSUTVECKLING OCH UTBILDNING

Du genomför verksamhetens introduktionsprogram och obligatoriska utbildningar samt andra utbildningar som verksamheten identifierat på denna nivå.

Du får handledning under din introduktion av en sjuksköterska som befinner sig i lägst Steg 2. I det dagliga arbetet får du handledning och stöd av kollegor som befinner sig i lägst Steg 2.

För uppflyttning till Steg 2 krävs att du:

- uppfyllt de reella och formella kompetenskraven som finns beskrivet i Steg 1 och Steg 2.

STEG 2

SJUKSKÖTERSKA

STEGBESKRIVNING

Du behärskar vården av patienter med sjukdomstillstånd som är vanligt förekommande på arbetsplatsen. Du fortsätter att utveckla dina färdigheter och arbetar självständigt i samarbete med erfarna kollegor. Introducerar nyanställda kollegor och deltar i handledning.

FORMELL KOMPETENS:

Legitimerad sjuksköterska

REELL KOMPETENS:

Evidensbaserad vård

- Självständigt tillämpa kunskapsunderlag som är evidensbaserade och relevanta för vården inom arbetsplatsen.
- Vara uppdaterad inom omvårdnadsutveckling och forskning kring verksamhetens kunskapsområde.

Personcentrerad vård

- Självständigt identifiera och hantera symtom relaterade till sjukdomar eller tillstånd och behandling i partnerskap med patient och närstående.
- Självständigt arbeta utifrån omvårdnadsprocessen.
- Identifiera och förutse patientens omvårdnadsbehov och risker inom till exempel fall, nutrition och trycksår. I samråd med patient och närstående upprätta och följa upp individuella omvårdnadsplaner och genomföra omvårdnadsåtgärder utifrån symtom, omvårdnadsbehov, önskemål och förväntningar.
- Främja patientens egna resurser att hantera sin situation och finna vägar till egenvård och hälsofrämjande levnadsvanor.

- Stödja patientens och närståendes förmåga till delaktighet och självbestämmande i vård och behandling.
- Självständigt föra pedagogiska samtal och hålla patientundervisning till patienter och närstående.
- Motverka diskriminering inom vården genom att uppmärksamma hur attityder och värderingar kan påverka omvårdnaden.

Samverkan i team

- Ansvara för omvårdnaden i teamarbetet. Systematiskt initiera, prioritera och leda omvårdnadsarbetet inom det egna teamet.
- Vara uppmärksam på patientens, närståendes, sina egna och kollegors reaktioner före, under och efter svåra situationer.
- Uppmärksamma behov av interprofessionell samverkan.
- Självständigt planera, konsultera och samverka med andra aktörer för att säkerställa kontinuitet och informationsöverföring i vårdkedjan.
- Introducera nyanställda kollegor och delta i handledning av sjuksköterskestudenter på grundutbildningsnivå.

Förbättringskunskap för kvalitetsutveckling

- Delta i verksamhetens kvalitetsarbeten, till exempel pågående förbättringsarbeten, kvalitetsindikatorer och kvalitetsregister.
- Aktivt involvera patienter och närstående i förbättringsarbete.

Säker vård

- Förebygga och minimera risker för vårdskada.
- Självständigt tillämpa farmakologiska kunskaper för säker hantering och administrering av läkemedel.
- Identifiera risker gällande hygienrutiner och smittförebyggande arbete.
- Självständigt hantera medicinteknisk utrustning utifrån gällande författningar och säkerhetsföreskrifter.
- Använda avvikelserapportering för att synliggöra risker och förbättringsområden.
- Använda redskap för kvalitetssäkring i arbetet för att upprätthålla en god patientsäkerhet till exempel patientinformation, checklistor, rutiner, riktlinjer och reflektion.
- Vara uppdaterad om rutiner och riktlinjer inom arbetsplatsen.

Informatik

- Fördjupa den inhämtade kunskapen inom informations- och kommunikationsteknologi och tillämpa den i omvårdnadsprocessen.
- Dokumentera enligt omvårdnadsprocessen och enligt fastställd struktur, termer och begrepp.

KOMPETENSUTVECKLING OCH UTBILDNING

Du genomgår utveckling eller utbildning efter överenskommelse med din närmaste chef utifrån verksamhetens behov.

Du får stöd av sjuksköterska som befinner sig i lägst Steg 3.

För uppflyttning till Steg 3 krävs att du:

- uppfyllt de reella och formella kompetenskraven som finns beskrivet i Steg 1, Steg 2 och Steg 3.

STEG 3

SJUKSKÖTERSKA

STEGBESKRIVNING

Du arbetar självständigt, utvecklar och fördjupar dina färdigheter. Du bidrar till utveckling inom ett omvårdnadsområde, samt undervisar och handleder sjuksköterskestudenter och nyanställda kollegor i det interprofessionella teamet.

FORMELL KOMPETENS:

Legitimerad sjuksköterska

REELL KOMPETENS:

Evidensbaserad vård

- Bidra till utveckling så att kunskapsunderlag som är evidensbaserade och relevanta används på arbetsplatsen.
- Fördjupa kunskaper kring aktuell forskning inom specialiteten och verksamhetsområdet.
- Reflektera över erfarenhetsbaserad omvårdnad i förhållande till evidensbaserad omvårdnad.

Personcentrerad vård

- Självständigt identifiera och hantera symtom relaterade till komplexa sjukdomar eller tillstånd och behandling i partnerskap med patient och närstående.
- Bidra till att evidensbaserade metoder för personcentrerad vård används inom arbetsplatsen.
- Bidra till utveckling av strukturer för arbete med hälsofrämjande levnadsvanor.

- Bidra till att strukturer finns för att stödja patienter och närståendes förmåga till delaktighet och självbestämmande i vård och behandling.
- Bidra till att utveckla metoder för pedagogiska samtal och patientundervisning.

Samverkan i team

- Utifrån patienters behov systematiskt leda, prioritera och fördela omvårdnadsarbetet inom det egna teamet samt initiera utveckling av omvårdnadsfrågor.
- Främja och koordinera samarbetet i det interprofessionella teamet inom omvårdnad samt dela med sig av kunskap och lära av andra.
- Undervisa och handleda sjuksköterskestudenter och nyanställda kollegor i det interprofessionella teamet.

Förbättringskunskap för kvalitetsutveckling

- Bidra till utvecklings-, förbättrings- och kvalitetsarbete i patientvården.

Säker vård

- Arbeta självständigt och systematiskt med avvikelserapportering, kvalitetsindikatorer och etikarbete för att upprätthålla hög patientsäkerhet och god arbetsmiljö.
- Medverka vid utformning och uppdatering av patientinformation samt arbetssätt för informationsöverföring.
- Utifrån evidens kritiskt värdera ordinationer, behandlingsformer och omvårdnadsinterventioner.
- Bidra till att utarbeta och uppdatera rutiner och riktlinjer inom arbetsplatsen.

Informatik

- Vara delaktig i utvecklingen inom informations- och kommunikationsteknologi.

KOMPETENSUTVECKLING OCH UTBILDNING

Du utvecklar din kompetens genom enstaka kurser på högskola eller universitet efter överenskommelse med din närmaste chef där hänsyn tas till verksamhetens behov av kompetens.

Du får stöd av kollega som befinner sig i lägst Steg 4.

För uppflyttning till Steg 4 krävs att du:

- uppfyllt de reella och formella kompetenskraven som finns beskrivet i Steg 1, Steg 2, Steg 3 och Steg 4.

STEG 4

SJUKSKÖTERSKA

STEGBESKRIVNING

Du ser en fördjupad helhet för patienten och vårdförloppet. Du hanterar och analyserar komplexa vårdssituationer samt ansvarar för process- och omvårdnadsutveckling på din arbetsplats.

FORMELL KOMPETENS:

Legitimerad sjuksköterska eller specialistsjuksköterska

REELL KOMPETENS:

Evidensbaserad vård

- Ansvara för implementering utifrån evidensbaserad kunskap, omvårdnadsutveckling och forskning.
- Delta aktivt i utveckling av vården och vårdens processer utifrån ett omvårdnadsperspektiv.

Personcentrerad vård

- Utveckla rutiner och arbetsmetoder utifrån evidens för personcentrerad vård inom arbetsplatsen.
- Utveckla metoder för att stödja patienter och närståendes förmåga till delaktighet och självbestämmande i vård och behandling.
- Utveckla och skapa förutsättningar för pedagogiska samtal och patientundervisning.

Samverkan i team

- Vara stöd för teamen och utifrån patienters behov systematiskt leda, prioritera och fördela omvårdnadsarbetet.
- Leda och koordinera samarbetet i det interprofessionella teamet inom omvårdnad.
- Undervisa och handleda, både i det interprofessionella teamet och utanför sin egen enhet, till exempel utbilda inom specifika omvårdnadsområden eller som mentor utanför egen enhet.

Förbättringskunskap för kvalitetsutveckling

- Leda, utvärdera och dokumentera systematiskt kvalitetsarbete och projekt inom vårdkedjan.

Säker vård

- Delta i arbetet med risk- och händelseanalyser.
- Kritiskt granska, återkoppla och initiera åtgärder utifrån avvikelserapporter, händelseanalyser, journalgranskningar och kvalitetsindikatorer.
- Initiera framtagande och uppdatering av patientinformation samt stärka strukturer för informationsöverföring till patienten och närstående.
- Initiera uppdatering av rutiner, riktlinjer och vårdprogram.

Informatik

- Initiera utveckling som stödjer vårdprocessen inom informations- och kommunikationsteknologi.

KOMPETENSUTVECKLING OCH UTBILDNING

Du påbörjar till exempel en magisterutbildning efter överenskommelse med din chef och utifrån verksamhetens behov.

STEG 5

Stegbeskrivning

Specialisttjänst:

Du har ett fördjupat ansvar att självständigt leda och utveckla vården för definierat ansvarsområde inom omvårdnad. Du har även ett utbildningsansvar inom ansvarsområdet.

Formell kompetens

Någon av nedanstående:

Legitimerad sjuksköterska med magisterexamen

Specialistsjuksköterska eller legitimerad barnmorska

Legitimerad sjuksköterska med motsvarande kompetens

Samt:

Klinisk erfarenhet inom specialitet (minst 5 år)

Handledarutbildning (7,5 högskolepoäng)

STEG 6

Stegbeskrivning

Specialisttjänst:

Du har ett fördjupat och övergripande ansvar att självständigt leda och utveckla vården för definierat ansvarsområde inom omvårdnad. Du har ett övergripande utbildningsansvar inom ansvarsområdet.

Formell kompetens

Någon av nedanstående:

Legitimerad sjuksköterska med masterexamen eller licentiatexamen

Specialistsjuksköterska/legitimerad barnmorska med masterexamen eller licentiatexamen

Samt:

Klinisk erfarenhet inom specialitet (minst 8 år)

Utbildnings- och/eller handledarmeriter

Kompetens som är definierad av verksamhet för tjänsten

STEG 7

Stegbeskrivning

Specialisttjänst:

Du har ett strategiskt och övergripande ansvar för att självständigt leda och utveckla vården för definierat ansvarsområde inom omvårdnad. Du stärker interaktionen mellan vård, forskning och utbildning inom omvårdnad. Du bistår vid handledning i vårdutveckling och omvårdnadsforskning.

Formell kompetens

Någon av nedanstående:

Legitimerad sjuksköterska med doktorsexamen

Specialistsjuksköterska/legitimerad barnmorska med doktorsexamen

Samt:

Klinisk erfarenhet inom specialitet (minst 8 år)

Utbildnings-/handledarmeriter

Kompetens som är definierad av verksamhet för tjänsten

För Steg 5, 6 och 7 krävs att du:

- söker en specialisttjänst med kliniskt expertansvar och uppfyller de reella och formella kraven
- specialisttjänsterna inrättas efter verksamhetens behov. Det innebär att specialisttjänster inte finns i alla verksamheter.

STEG 5

SPECIALISTTJÄNST MED KLINISKT EXPERTANSVAR

STEGBESKRIVNING

Du har ett fördjupat ansvar att självständigt leda och utveckla vården för definierat ansvarsområde inom omvårdnad. Du har även ett utbildningsansvar inom ansvarsområdet.

FORMELL KOMPETENS:

Någon av nedanstående:

- Legitimerad sjuksköterska med magisterexamen
- Specialistsjuksköterska eller legitimerad barnmorska
- Legitimerad sjuksköterska med motsvarande kompetens*.

Samt:

- Klinisk erfarenhet inom specialitet (minst 5 år)
- Handledarutbildning (7,5 högskolepoäng)

REELL KOMPETENS:

Evidensbaserad vård

- Ansvara för utveckling av vården utifrån ett omvårdnadsperspektiv samt utveckla metoder för utvärdering.
- Tillämpa och utvärdera bästa tillgängliga evidens och beprövad erfarenhet i omvårdnad.
- Systematiskt söka och kritiskt värdera vetenskaplig litteratur.

Personcentrerad vård

- Leda den övergripande utvecklingen inom sitt vårdansvarsområde för att tillgodose patienters och närståendes behov, önskemål och förväntningar i partnerskap med patienten och närstående.
- Fördjupat ansvar att utveckla metoder för att stödja patienten och närståendes förmåga till delaktighet och självbestämmande i vård och behandling.
- Fördjupat ansvar att leda utvecklingen av pedagogiska samtal och patientundervisningen.

Samverkan i team

- Planera, konsultera och samverka med andra aktörer eller professioner för att säkerställa kontinuitet och säkerhet i vårdkedjan i syfte att förbättra vården
- Främja kontinuitet och skapa dialog för gemensamt lärande, till exempel genom att leda omvårdnadsronder.
- Delta i interprofessionellt samarbete inom och mellan olika kliniska verksamheter

* med motsvarande kompetens menas:

- har den kompletterande fortbildning/utbildning (annan än specialistutbildning) som är definierad av verksamheten
- uppfyller de reella och formella kraven inom relevant specialitet
- genom att använda dessa kunskaper på ett väsentligt sätt bidrar du till att utveckla/säkra kvaliteten på vården samt handleder/stödjer dina kollegor.

- Fördjupat ansvar för handledning av studenter och kollegor i det kliniska omvårdnadsarbetet utifrån specifikt uppdrag.

Förbättringskunskap för kvalitetsutveckling

- Leda, utvärdera och dokumentera systematiskt kvalitetsarbete och projekt inom sitt ansvarsområde.
- Deltar i förbättringsarbete för att utveckla kvalitetsindikatorer i samarbete med myndigheter, intresseorganisationer och vårdgivare.
- Utvärdera vårdprocesser inom sitt vårdansvarsområde samt identifiera kunskapsluckor.
- Stimulera till att patienter och patientorganisationer deltar i förbättringsarbeten och projekt.

Säker vård

- Leda arbetet med risk- och händelseanalyser.
- Leda framtagande och uppdatering av patientinformation samt stärka metoder för säker informationsöverföring.
- Leda uppdatering av rutiner, riktlinjer och vårdprogram.

Informatik

- Leda utveckling av informations- och kommunikationsteknologi inom sitt vårdansvarsområde.

KOMPETENSUTVECKLING OCH UTBILDNING

Du deltar i nationell och internationell utveckling och forskning inom ditt specialiområde och uppdrag, till exempel genom deltagande i möten, seminarier, professionsföreningar och konferenser.

STEG 6

SPECIALISTTJÄNST MED KLINISKT EXPERTANSVAR

STEGBESKRIVNING

Du har ett fördjupat och övergripande ansvar att självständigt leda och utveckla vården för definierat ansvarsområde inom omvårdnad. Du har ett övergripande utbildningsansvar inom ansvarsområdet.

FORMELL KOMPETENS:

Någon av nedanstående:

- Legitimerad sjuksköterska med masterexamen eller licentiatexamen
- Specialistsjuksköterska/legitimerad barnmorska med masterexamen eller licentiatexamen

Samt:

- Klinisk erfarenhet inom specialitet (minst 8 år)
- Utbildnings- och/eller handledarmeriter
- Kompetens som är definierad av verksamhet för tjänsten

REELL KOMPETENS:

Evidensbaserad vård

- Ansvara för att systematiskt söka, kritiskt värdera och sammanställa vetenskaplig litteratur.
- Analysera och initiera implementering av aktuell vårdforskning.
- Aktivt delta i evidensbaserad utveckling och utformning av vårdmiljön.
- Verka för patientmedverkan i vårdens utveckling.

Personcentrerad vård

- Driva utvecklingen av personcentrerad vård i partnerskap med patient och närstående.
- Fördjupat ansvar att utveckla metoder för patientundervisning.

Samverkan i team

- Verka för interprofessionellt samarbete i klinisk verksamhet.
- Implementera metoder för patientsäker kommunikation.
- Handleda kollegor i projekt-, förbättrings- och examensarbeten.

Förbättringskunskap för kvalitetsutveckling

- Driva utveckling av kvalitetsindikatorer.

Säker vård

- Utifrån avvikelser identifiera forskningsområde.
- Utveckla och implementera evidensbaserade metoder för säker vård och informationsöverföring.

Informatik

- Implementera metoder för utvecklingen av informations- och kommunikationsteknologi.
- Leda utveckling av standardiserade vårdplaner och gemensamma metoder för kommunikation.

KOMPETENSUTVECKLING OCH UTBILDNING

Du går kurs och utbildning avsedd för utveckling av specialisttjänsten med kliniskt expertansvar.

Du genomför forskningsförberedande kurser eller forskarutbildning.

Du påbörjar eller fortsätter forskning.

STEG 7

SPECIALISTTJÄNST MED KLINISKT EXPERTANSVAR

STEGBESKRIVNING

Du har ett strategiskt och övergripande ansvar för att självständigt leda och utveckla vården för definierat ansvarsområde inom omvårdnad. Du stärker interaktionen mellan vård, forskning och utbildning inom omvårdnad. Du bistår vid handledning i vårdutveckling och omvårdnadsforskning.

FORMELL KOMPETENS:

Någon av nedanstående:

- Legitimerad sjuksköterska med doktorsexamen
- Specialistsjuksköterska eller legitimerad barnmorska med doktorsexamen

Samt:

- Klinisk erfarenhet inom specialitet (minst 8 år)
- Utbildnings- och/eller handledarmeriter
- Kompetens som är definierad av verksamhet för tjänsten

REELL KOMPETENS:

Evidensbaserad vård

- Initiera och driva aktuell vårdforskning och utveckling inom omvårdnad.
- Utveckla och implementera evidensbaserade metoder i relation till vårdprocessen.
- Leda utveckling av vård- och omvårdnadsforskningsprogram med patientmedverkan.

Personcentrerad vård

- Initiera, driva och utvärdera utvecklingen av personcentrerad vård i partnerskap med patient och närstående.
- Initiera forskning kring patientundervisning.

Samverkan i team

- Ansvara för implementering av interprofessionellt samarbete samt samarbete mellan klinisk verksamhet och universitet eller högskola.
- Handleda kollegor under magister-, master- och doktorandstudier.

Förbättringskunskap för kvalitetsutveckling

- Initiera, leda och utveckla förändringsarbete.
- Initiera, utveckla och utvärdera kvalitetsindikatorer.
- Initiera, utveckla och utvärdera systematiskt kvalitetsarbete och projekt.

Säker vård

- Säkerställa användning av evidensbaserade metoder för säker vård- och informationsöverföring.
- Ansvara för ledningssystem för säker vård.

Informatik

- Driva utveckling och identifiera kunskapsluckor av informations- och kommunikationsteknologi.

KOMPETENSUTVECKLING OCH UTBILDNING

Du bedriver egen forskning som är kopplad till verksamheten.

Du genomför utbildning för utveckling av specialisttjänsten med kliniskt expertansvar.

DE SEX KÄRNKOMPETENSERNA

KOMPETENSER	BESKRIVNING
Evidensbaserad vård	Innebär en medveten och systematisk användning av bästa tillgängliga vetenskapliga kunskap som förenas med vårdtagarens behov och vilja samt beprövad klinisk erfarenhet. Utmaningen ligger i att hantera en stor mängd föränderlig information och att systematiskt tillämpa den i det dagliga arbetet.
Personcentrerad vård	En personcentrerad vård förutsätter att personen blir sedd och förstådd som en unik individ med individuella behov, värderingar och förväntningar och är expert på sin upplevelse och vardag. Detta innebär att personen som är i behov av vård ses som en jämlik partner i vården. Personens berättelse är grundläggande för att skapa delaktighet och identifiera individens behov, möjligheter och resurser.
Samverkan i team	Teamarbete handlar om interprofessionella processer där samspel i team och mellan kunskapsområden leder till en god och säker vård. Vårdtagaren och närstående är en del av teamet. Varje medlem i teamet ansvarar för att bidra med sin unika kunskap.
Förbättringskunskap för kvalitetsutveckling	Vårdens resultat ska följas och utvärderas. Förbättringsarbete är en grund för vårdens utveckling och för att nå goda resultat. Genom att regelbundet mäta, följa upp och öppet redovisa resultat och utveckling kan säkerhet och kvalitet förbättras. Här är det nödvändigt med kvalitetsindikatorer som speglar vårdens alla olika kunskapsområden.
Säker vård	Vården är ett komplext system med hög risknivå. Fokus måste riktas mot att minimera risker för vårdtagare och yrkesutövare genom att systematiskt identifiera och förebygga risker samt lära av inträffade händelser. Säker vård är ett ansvar för vårdens alla professioner vilket kräver tätt interprofessionellt samarbete där även patienter och närstående inkluderas.
Informatik	Information, teknik och digitala tjänster som ökar tillgängligheten till vården oavsett tid och plats, förbättrar samordningen av vården och stärker patientens ställning i vården genom ökade möjligheter till delaktighet i vårdprocessen. Att kommunicera, inhämta och hantera kunskap för att minimera fel och vara ett stöd i vården.

REFERENSER

Kvalitet och säkerhet inom omvårdnad: sex grundläggande kärnkompetenser, Sherwood, G- Barnsteiner, J (red). 2013

Publikation: Teamarbete och förbättringskunskap, Svensk sjuksköterskeförening och Svenska Läkaresällskapet, 2013

Publikation: Säker vård, Svensk sjuksköterskeförening och Svenska Läkaresällskapet, 2016

Regionledningskontoret
Box 22550, 104 22 Stockholm
Telefon: 08-737 25 00
www.sll.se

Region Stockholm